

Національна академія аграрних наук України
Селекційно-генетичний інститут – Національний центр
насіннєзнавства та сортовивчення

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор СГІ – НЦНС

Соколов В. М.

20 17 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про підготовку здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії в Селекційно-генетичному інституті –
Національному центрі насіннєзнавства та сортовивчення

УХВАЛЕНО

Вчена рада інституту

Протокол № 10 від 15 грудня 2017 р.

1. Загальна частина

1.1 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Селекційно-генетичному інституті – Національному центрі насіннєзнавства та сортовивчення (далі – СГІ – НЦНС) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», «Про затвердження «Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2016 р. № 13, «Про Положення «Про порядок присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами).

1.2 Це Положення визначає механізм підготовки в СГІ – НЦНС здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук (далі – Здобувачі) за спеціальностями: 091 – Біологія і 201 – Агрономія з урахуванням спеціалізацій: генетика, селекція і насінництво відповідно.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:

- в аспірантурі СГІ – НЦНС заочною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання;
- поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну діяльність за основним місцем роботи в СГІ – НЦНС).

Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Аспірант – особа, зарахована до СГІ – НЦНС для здобуття ступеня доктора філософії.

Здобувач – особа, яка здобуває вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою без переривання трудової діяльності в СГІ – НЦНС або під час перебування у творчій відпустці.

Підготовка осіб в аспірантурі здійснюється:

- за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема, за кошти грантів, які отримав СГІ – НЦНС на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії).

Для провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти СГІ – НЦНС має відповідну ліцензію Міністерства освіти і науки України від 21.07.2017 р. № 160-л з ліцензійним обсягом за спеціальністю 091 – Біологія – 4 особи, 201 – Агрономія – 2 особи.

1.3 Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і СГІ – НЦНС здійснює вчена рада.

Координація діяльності щодо підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в СГІ – НЦНС покладена на науково-організаційний відділ.

Для врегулювання відносин між аспірантом СГІ – НЦНС укладається договір.

1.4 Вступ до аспірантури здійснюється на конкурсній основі, відповідно до цього Положення, Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів, затверджених МОН

та Правил прийому до аспірантури СГІ – НЦНС, затверджених вченою радою СГІ – НЦНС на основі Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів та в установлені строки оприлюднює їх на офіційному веб-сайті СГІ – НЦНС.

1.5 Правила прийому до аспірантури СГІ – НЦНС діють протягом відповідного навчального року і визначають, зокрема:

1) порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури СГІ – НЦНС;

2) зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури за спеціальністю, з урахуванням спеціалізації.

1.6 Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою прикріплюються строком до п'яти років.

1.7 Підготовка в аспірантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми СГІ – НЦНС за спеціальностями 091 – Біологія та 201 Агронімія та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей.

1.8 Аспіранти проводять наукові дослідження, згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою СГІ – НЦНС протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до СГІ – НЦНС. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня й використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою СГІ – НЦНС рішення про відрахування аспіранта.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури за державним замовленням, лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

1.9 Підготовка в аспірантурі завершується захистом наукових досягнень аспіранта у спеціалізованій вченій раді. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

1.10 Аспірант, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі, має право за власним вибором:

- отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої бюджеті СГІ – НЦНС на відповідний календарний рік, та, за власною заявою, бути відрахованим з аспірантури;

- отримати, за власною заявою, оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі.

Якщо аспірант захистив дисертацію на другому чи третьому році підготовки в аспірантурі та був обраний за конкурсом на відповідну посаду наукового працівника в СГІ – НЦНС, то загальна сума залишку стипендії нараховується йому як щомісячна надбавка до заробітної плати.

2. Права та обов'язки аспірантів

2.1 Аспіранти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту». З метою належного проведення наукових досліджень, аспіранти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної у вищих навчальних закладах (наукових установах), бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів - на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою ІР НААН двох керівників;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується, відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 66, ст. 2183);
- академічну відпустку, зокрема, за станом здоров'я, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відповідно до законодавства.

2.2 Аспіранти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». На аспірантів поширюються Правила внутрішнього розпорядку СГІ – НЦНС. З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень, аспіранти також зобов'язані:

- дотримуватися морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), встановлених СГІ – НЦНС;
- дотримуватись Правил внутрішнього розпорядку СГІ – НЦНС;
- дотримуватись вимог нормативно-правових актів з охорони праці під час виконання досліджень, передбачених індивідуальним планом наукової роботи;
- виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про хід його виконання на засіданні відділу, лабораторії чи іншого підрозділу СГІ – НЦНС, який уповноважений для цього його вченою радою;
- захистити, в установлений строк, свої наукові досягнення у вигляді дисертації у спеціалізованій вченій раді.

2.3. Покладення СГІ – НЦНС на аспіранта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації, забороняється.

2.4. Аспіранти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

3. Порядок та умови вступу до аспірантури

3.1 Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.

3.2 До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра. До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з правилами прийому до СГІ – НЦНС. Приймальна

комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури, виключно, у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених правилами прийому.

Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури СГІ – НЦНС, повинен включати:

- заяву вступника;
- копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації);
- у разі потреби документ про визнання особи органами медико-соціальної експертизи особою з інвалідністю.

У Правилах прийому до СГІ – НЦНС визначено додатковий перелік документів, обов'язкових для допуску до вступних випробувань.

Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань, та прийняття вченою радою СГІ – НЦНС рішення про визнання його диплома.

3.3. Вступні випробування до аспірантури СГІ – НЦНС складаються зі:

- вступного іспиту за спеціальностями 091 – Біологія і 201 Агрономія (в обов'язку програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності з урахуванням спеціалізації);

- вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької) в обов'язку, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;

- інших форм вступних випробувань (реферат, іспити, співбесіди, тощо), визначених у Правилах прийому до аспірантури СГІ – НЦНС.

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в Правилах прийому до аспірантури СГІ – НЦНС.

Відповідно до Правил прийому до аспірантури СГІ – НЦНС особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Результати вступних випробувань дійсні для вступу до аспірантури СГІ – НЦНС протягом одного календарного року.

Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три-п'ять осіб, які призначаються наказом директора СГІ – НЦНС.

До складу предметних комісій включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших наукових установ, з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання

освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між науковими установами.

До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і, за рішенням вченої ради, можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

3.4 За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому до аспірантури СГІ – НЦНС.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом директора СГІ – НЦНС, який оприлюднюється в установленому порядку.

Аспіранту, одночасно з його зарахуванням, відповідним наказом призначається науковий керівник із числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботи над дисертацією, надає консультації щодо змісту й методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою СГІ – НЦНС за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультавання), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження.

Вчена рада СГІ – НЦНС, з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії, може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду СГІ – НЦНС.

Рішенням вченої ради аспіранту (ад'юнкту) може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

4.1 Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою СГІ – НЦНС для спеціальностей 091 – Біологія і 201 Агрономія з урахуванням спеціалізацій.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема, здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією

наукової діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

4.2 Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури СГІ – НЦНС складаються з освітньої та наукової складових.

Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури СГІ – НЦНС є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою СГІ – НЦНС протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін, за вибором аспіранта, в обсязі, що становить не менше, як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому, аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником відповідного підрозділу.

Засвоєння аспірантами СГІ – НЦНС навчальних дисциплін може відбуватися на базі установи, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших вищих навчальних закладів (наукових установ). Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план, за погодженням зі своїм науковим керівником, у порядку, який затверджується вченою радою.

Усі аспіранти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття й проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури СГІ – НЦНС.

4.3. Освітньо-наукова програма аспірантури СГІ – НЦНС має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей, відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибоких знань зі спеціальності 201 Агрономія, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема, усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою, відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, також для повного розуміння

іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти.

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;
- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей, за погодженням з науковим керівником.

4.4 Вчена рада СГІ – НЦНС має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури СГІ – НЦНС.

4.5 Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок в суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

4.6 Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, створеною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує науковій установі, де здійснювалася підготовка аспіранта. Вчена рада СГІ – НЦНС має право подати до Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

4.7 Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою навчання.

4.8 Державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між вищими навчальними закладами та науковими установами. СГІ – НЦНС може брати участь у конкурсі на розміщення державного замовлення якщо на момент проведення конкурсу має

ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за спеціальностями 091 – Біологія і 201 – Агронімія.

4.9. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки визначаються вченою радою з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії СГІ – НЦНС, за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

5. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

5.1 Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в СГІ – НЦНС без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці. Такі особи прикріплюються, строком до п'яти років, до СГІ – НЦНС за умови наявності ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за спеціальностями 091 – Біологія і 201 – Агронімія.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури СГІ – НЦНС, згідно із затвердженими, в установленому порядку, індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Правила та процедури прикріплення до СГІ – НЦНС визначаються його вченою радою.

Для прикріплення до СГІ – НЦНС для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою особи подають до відділу аспірантури наступні документи:

- заяву на ім'я директора про прикріплення до відповідного відділу, завізовану завідувачем відділу та майбутнім науковим керівником;
- особовий листок з обліку кадрів;
- список опублікованих наукових праць та винаходів, за їх відсутності – реферат з обраної наукової спеціальності, перевірений науковим керівником;
- автобіографію;
- копію диплому про вищу освіту;
- копію паспорта громадянина України (першої та другої сторінки).

5.2 Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до СГІ – НЦНС, для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти СГІ – НЦНС.

Особи, прикріплені до СГІ – НЦНС з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, визначені у розділі 2 цього Положення.

5.3 У разі звільнення з роботи, особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в СГІ – НЦНС та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у вищому навчальному закладі (науковій установі), до якого особа зарахована

на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким вищим навчальним закладом (науковою установою);

- вступити до аспірантури СГІ – НЦНС для здобуття відповідного ступеня заочною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання з зарахуванням їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

6. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення аспірантів

6.1 Підставами для відрахування аспірантів є:

- завершення навчання за відповідною освітньо-науковою (науковою) програмою;
- власне бажання;
- переведення до іншого вищого навчального закладу;
- невиконання навчального плану (для докторів філософії);
- порушення умов договору (контракту), укладеного між установою та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- інші випадки, передбачені законом.

6.2 Здобувачі вищої освіти можуть переривати навчання (з наданням академічної відпустки) у зв'язку із обставинами, які унеможливають виконання індивідуального плану роботи:

- за станом здоров'я;
- перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї;
- сімейними обставинами;
- навчанням чи стажуванням в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав);
- іншими поважними причинами відповідно до законодавства доп. 2 статті 46 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII.

6.3 Загальний термін переривання у навчанні у зв'язку з хворобою не може перевищувати один рік.

Здобувачам вищої освіти, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та стипендії.

Здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Такі особи не відраховуються зі складу здобувачів вищої освіти.

6.4 Для оформлення академічної відпустки аспірант подає на ім'я директора СГІ – НЦНС заяву, погоджену з науковим керівником. До заяви повинні додаватися документи, які підтверджують обґрунтованість причини переривання (офіційне запрошення на стажування, підтвердження отримання гранту, лікарняні листи, довідка ЛКК, свідоцтво про народження дитини тощо).

6.4 Переривання та продовження навчання в аспірантурі оформлюється відповідним наказом. Період переривання не включається до терміну навчання в аспірантурі. Стипендія на період переривання навчання не сплачується.

6.5 У випадку, якщо аспірант після закінчення терміну академічної відпустки не поновив свій статус, тобто не зареєструвався у науково-організаційному відділі протягом десяти днів, то він/вона підлягає відрахуванню з останнього дня переривання навчання в аспірантурі, зазначеного у наказі.

7. Прикінцеві положення

7.1 Положення вводиться в дію з дня його затвердження наказом директора.

7.2 Всі зміни та доповнення до Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради СГІ – НЦНС.

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора СГІ – НЦНС
з наукової роботи

 Файт В.І.

Учений секретар СГІ – НЦНС

 Пушкаренко О.Я.